

Datum: **1 april 2015**

Datum wijziging: /
(wijzigingen zijn gemarkeerd)

Onderwerp: **Handleiding Interpretatie en milieubeoordeling van projecten met betrekking tot toerisme en recreatie**

Rubrieken: **II, 12 en III, 12 (uitgezonderd II, 12 c)**

Inhoud

1. Doel	2
2. Rubrieken	3
3. Definities en begrippen	4
3.1 Projecten uit de rubriek 'Toerisme en recreatie'	4
3.2 Terreinoppervlakte	4
3.3 Vakantiedorpen, hotelcomplexen buiten stedelijk zones, permanente kampeer- en caravanterreinen	5
3.4 Themapark	6
3.5 Skihelling en skilift en kabelspoorweg	7
3.6 Jachthaven	8
3.7 Bijhorende voorzieningen	9
3.8 Verkeersgeneratie en personen-auto-equivalenten	9
3.9 Pieken	10
4. Wat valt onder rubriek 13 "Wijziging en uitbreiding van projecten"	11
4.1 Wijzigings- en uitbreidingsrubrieken van bijlage II en III	11
4.2 Wanneer is de wijzigings- en uitbreidingsrubriek van toepassing	11
5. Wanneer welke vorm van milieubeoordeling	14
5.1 Rubriek 12 van bijlage II: project-MER of ontheffing project-MER	16
5.2 Rubriek 12 van bijlage III: project-MER of project-m.e.r.-screening	16
6. Inhoud project-m.e.r.-screeningsnota bij vergunningsaanvragen voor projecten mbt 'toerisme en recreatie'	17
6.1 Inleiding	17
6.2 Inhoud project-m.e.r.-screeningsnota	18
Bijlage: uitwerking standaardvoorbeeld a.d.h.v. het screeningsformulier	25

1. Doel

De handleiding betreft een **leidraad** en heeft in de eerste plaats tot doel om, in het kader van milieueffectrapportage (m.e.r.), de projectcategorieën met betrekking tot de rubriek “Toerisme en recreatie”, zoals vermeld in rubriek 12 van de bijlage II en bijlage III van het project-m.e.r.-besluit van 10 december 2004¹, nader toe te lichten en zodoende meer duidelijkheid te scheppen over de projecten die hieronder vallen.

Daarnaast tracht deze handleiding een aantal **aandachtspunten** mee te geven aan de betrokken overheden die instaan voor de screeningsbeslissing over projecten die onder de bijlage III van het project-m.e.r.-besluit vallen en aan de initiatiefnemers van projecten met betrekking tot toerisme en recreatie, die instaan voor het aanleveren van de nodige informatie om deze beslissing op te baseren.

De handleiding is enkel van toepassing op vergunningsplichtige (wijzigingen en/of uitbreidingen aan) projecten met betrekking tot de rubriek ‘Toerisme en recreatie’. Indien voor een bepaald project geen vergunning nodig is, dan dient deze handleiding niet doorlopen te worden.²

De handleiding is een “levend document”, dat zich gaandeweg verder aan de praktijk kan aanpassen.

---

¹ Het Besluit van de Vlaamse Regering van 10 december 2004 houdende vaststelling van de categorieën van projecten onderworpen aan milieueffectrapportage. In deze handleiding kortweg het project-m.e.r.-besluit.

² Er is één uitzondering op bovenstaande regel, namelijk in het geval van de “mededeling kleine verandering” (in het kader van de milieuvergunningsprocedure) dient mogelijk wel een project-m.e.r.-screeningsnota toegevoegd te worden. Zie ook [‘Algemene handleiding project-m.e.r.-screening’](#).

Ook een verkaveling ten behoeve van een project met betrekking tot recreatie of toerisme dient gescreend te worden op mogelijke aanzienlijke milieueffecten.

2. Rubrieken

De Europese MER-richtlijn (2011/92/EU)³ bevat volgende rubriek:

Bijlage II, rubriek 12 - Toerisme en recreatie

- a) *Skihellingen, skiliften, kabelbanen en bijhorende voorzieningen.*
- b) *Jachthavens.*
- c) *Vakantiedorpen en hotelcomplexen buiten stedelijke zones met bijhorende voorzieningen.*
- d) *Permanente kampeer- en caravanterreinen.*
- e) *Themaparken.*

De Europese MER-richtlijn werd omgezet naar **Vlaamse regelgeving**. Hierbij is de m.e.r.-rubriek 'Toerisme en recreatie' opgenomen in bijlage II en bijlage III van het **project-m.e.r.-besluit**. Deze rubriek omvat de volgende projecten:

Bijlage II, rubriek 12 – Toerisme en recreatie

- a) *Vakantiedorpen, hotelcomplexen buiten stedelijke zones, permanente kampeer- en caravanterreinen, themaparken, skihellingen, skiliften en kabelspoorwegen, met bijhorende voorzieningen,*
  - *met een terreinoppervlakte van 5 ha of meer, of*
  - *met een verkeersgenererende werking van pieken van 1000 of meer personenauto-equivalenten per tijdsblok van 2 uur.*
- b) *Jachthavens :*
  - *Aanleg met 250 of meer vaste ligplaatsen.*
  - *Aanleg met 100 of meer vaste ligplaatsen in of met een betekenisvolle invloed op een bijzonder beschermd gebied.*
- (c) *Aanleg van golfterreinen van 9 holes of meer.)*⁴

Bijlage III, rubriek 12 – Toerisme en recreatie

- a) *Skihellingen, skiliften, kabelspoorwegen en bijbehorende voorzieningen*
- b) *Jachthavens*
- c) *Vakantiedorpen en hotelcomplexen buiten stedelijke zones met bijbehorende voorzieningen*
- d) *Permanente kampeer- en caravanterreinen*
- e) *Themaparken*

³ Richtlijn 2011/92/EU van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2011 betreffende de milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten.

⁴ 'Aanleg van golfterreinen van 9 holes of meer' maakt geen deel uit van deze handleiding.

3. Definities en begrippen

Deze handleiding gaat in op de interpretatie van de rubriek 'Toerisme en recreatie' in zijn geheel en van de relevante begrippen die in de betrokken rubrieken inzake toerisme en recreatie gehanteerd worden.

In eerste instantie worden dus een aantal algemene aspecten met betrekking tot de projecten uit de rubriek 'Toerisme en recreatie' toegelicht. Vervolgens komt de interpretatie van de begrippen "terreinoppervlakte", "vakantiedorpen", "hotelcomplexen buiten stedelijke zone", "permanente kampeer- en caravanterreinen", "themapark", "skihelling", "skilift", "kabelspoorweg", "jachthaven", "bijhorende voorziening", "verkeersgeneratie", "personenautoequivalenten" en "pieken" aan bod.

3.1 Projecten uit de rubriek 'Toerisme en recreatie'

De Europese Guidance 'Interpretation of definitions of certain project categories of annex I and II of the EIA Directive' (European Communities, 2008)⁵ geeft aan dat de rubriek 'Toerisme en recreatie' ruim geïnterpreteerd dient te worden, rekening houdende met de doelstelling van de Europese MER-richtlijn (85/337/EEG) om projecten die mogelijk significante effecten kunnen hebben op het leefmilieu door hun eigenschappen, omvang of locatie te onderwerpen aan een beoordeling van hun milieueffecten.

In het algemeen kan gesteld worden dat projecten uit de rubriek 'Toerisme en recreatie' betrekking hebben op de aanwezigheid van meerdere personen in functie van toeristische en recreatieve activiteiten. Bijlage II van de MER-richtlijn verwijst hierbij expliciet naar vakantiedorpen, hotelcomplexen buiten stedelijke zones, permanente kampeer- en caravanterreinen, themaparken, skihellingen, skiliften, kabelbanen en jachthavens.

Projecten uit de rubriek 'Toerisme en recreatie' kenmerken zich verder door enkele typerende **mogelijke milieueffecten, zoals** onder meer: **geluids- en verkeershinder, ruimtegebruik, infiltratievermindering, visuele impact**, enz.

Ook beschouwt men onder de rubriek 'Toerisme en recreatie' die projecten die **een zekere omvang** hebben, zodat bepaalde kleinschalige projecten niet onder deze rubriek vallen (zie verder).

Relatie met andere rubrieken

In een aantal gevallen kan een bepaald project onder twee of meer rubrieken ingedeeld worden. Volgens de Guidance maakt het in principe niet uit in welke rubriekscategorie een project ingedeeld wordt, zolang de projecten die aan een milieubeoordeling onderworpen moeten worden uiteindelijk worden ondervangen door één van de rubrieken⁶. Hieruit volgt dan ook dat wanneer een project reeds gevat wordt onder een andere m.e.r.-rubriek (bijvoorbeeld rubriek 10 b) stadsontwikkelingsprojecten) deze niet noodzakelijk als een project van de rubriek 'Toerisme en recreatie' beschouwd moet worden.

3.2 Terreinoppervlakte

Rubriek 12 a van bijlage II van het project-m.e.r.-besluit bevat een drempelwaarde met betrekking tot terreinoppervlakte (5 ha). Afhankelijk van het overschrijden van deze drempelwaarde valt een project uit rubriek 12 a onder bijlage II of onder bijlage III van het project-m.e.r.-besluit (zie hoofdstuk 5).

⁵ In deze handleiding verder kortweg Guidance.

⁶ Zie ook artikel 2 §8 van het project-m.e.r.-besluit: "Wanneer een project onder de toepassing valt van verschillende bijlagen bij dit besluit, dan geldt voor dit project de procedure van de bijlage met het laagste nummer."

Deze rubriek heeft betrekking op vakantie dorpen, hotelcomplexen buiten stedelijke zones, permanente kampeer- en caravanterreinen, themaparken, skihellingen, skiliften en kabelspoorwegen. Voor deze projecten dient de oppervlakte die het project inneemt dus nauwkeurig te worden afgebakend.

De terreinoppervlakte is de oppervlakte van het gebied waarin de activiteiten die onlosmakelijk verbonden zijn met het project plaatsvinden. Dit **projectgebied** stemt overeen met **het ingerichte (en vaak afgebakende) terrein van het project én van de onlosmakelijk hiermee verbonden functies**. De onderstaande toelichtingen gaan hier voor de relevante begrippen telkens specifiek op in.

3.3 Vakantiedorpen, hotelcomplexen buiten stedelijk zones, permanente kampeer- en caravanterreinen

Vakantiedorpen, hotelcomplexen, kampeer- en caravanterreinen hebben betrekking op verblijfstoerisme. **Bij verblijfstoerisme verblijft een logé voor één of meerdere nachten in speciaal hiervoor voorziene en ingerichte verblijfsinfrastructuur.**

Deze toeristische verblijfsinfrastructuur betreft een onroerend goed, of deel ervan, dat hoofdzakelijk bestemd is voor **huisvesting van logés**. De toeristische verblijfsinfrastructuur wordt in principe alleen tijdelijk verhuurd. Het betreft hierbij dan ook in principe geen permanente bewoning maar een opeenvolgende bewoning door verschillende logés.

Verblijfsinfrastructuur kan zowel accommodatie (i.e. *hotel, vakantiedorp*) **als een terrein** (i.e. kampeer- of caravanterrein) **omvatten** en heeft een permanent (*lees 'niet-tijdelijk'*) karakter. Eenzelfde 'onroerend goed' kan uit meerdere **logieseenheden** bestaan. Voorbeelden van logieseenheden zijn hotelkamers, vakantiehuizen, kampeerplaatsen, ...

De vermelding 'vakantiedorpen', 'hotelcomplexen' en 'permanente kampeer- en caravanterreinen' wijst echter op **verblijfsinfrastructuur met een zekere omvang**. Een bed & breakfast, kamers i.f.v. hoevertoerisme en gelijkaardige accommodatie zijn niet te vereenzelfen met een vakantie'dorp' of hotel'complex' en worden bijgevolg niet onder de rubriek 'Toerisme en recreatie' beschouwd. Dergelijke projecten moeten wel afgetoetst worden aan andere rubrieken van het project-m.e.r.-besluit, zoals bv. rubriek 10 b) 'Stadsontwikkelingsprojecten'.

Vakantiedorp

Een vakantiedorp is een uitgerust (en vaak ook afgebakend) **domein in centraal beheer met meerdere logieseenheden in de vorm van vakantiehuizen**. Buiten de eigenlijke logieseenheden kan het domein ook permanente infrastructuur bevatten die in functie staat van de uitbating van het vakantiedorp, bv. een onthaalruimte, een parking, speeltuinen, een zwembad, een restaurant,... Deze infrastructuur, die in functie staat van de uitbating van het vakantiedorp, wordt beschouwd als onderdeel van het vakantiedorp en behoort dan ook tot het projectgebied.

Hotelcomplex

Een hotelcomplex is een **complex in centraal beheer met één of meerdere hotels** en de functioneel aan de exploitatie van het hotelcomplex **verbonden infrastructuur** die, al dan niet exclusief, ter beschikking staat van de hotelgasten. Het hotel en de infrastructuur kan ondergebracht zijn in hetzelfde gebouw of in aparte gebouwen binnen het domein van het complex. Voorbeelden van dergelijke aan het hotelcomplex verbonden infrastructuur zijn restaurants, zwembaden, sauna, conferentiecentrum, vergaderzalen, ... Deze infrastructuur, die in functie

staat van de uitbating van het hotelcomplex, wordt beschouwd als onderdeel van het hotelcomplex en behoort dan ook tot het projectgebied.

Gezien het gebruik van de term 'complex', valt een **hotel zonder dergelijke infrastructuur niet** onder rubriek 12 'Toerisme en recreatie'. Dit valt echter wel onder rubriek 10 b 'Stadsontwikkelingsprojecten' en dit ongeacht de locatie.⁷

Rubriek 12 'Toerisme en recreatie' verwijst bovendien expliciet naar hotelcomplexen **buiten stedelijke zones**. Deze verwijzing heeft een invloed op het bepalen van de m.e.r.-plicht. Aangezien hotels ook beschouwd worden als stadsontwikkelingsprojecten, vallen hotelcomplexen immers ook steeds onder rubriek 10 b 'Stadsontwikkelingsprojecten' en dit ongeacht de ligging van het hotelcomplex.

Wanneer het hotelcomplex dus gelegen is buiten 'stedelijke zones', dan dient bij het bepalen van de m.e.r.-plicht ook afgetoetst te worden aan de terreinoppervlakte van het complex om na te gaan of het project valt onder rubriek 12 van bijlage II van het project-m.e.r.-besluit. De m.e.r.-plicht wordt steeds bepaald door de rubriek van de bijlage met de laagste nummering.⁸ Een hotelcomplex buiten stedelijke zones met een terreinoppervlakte van 5 ha of meer is dus een bijlage II-project.

Permanent kampeer- en caravanterrein

Een permanent kampeer- en caravanterrein is een **uitgerust en afgebakend terrein dat, in centraal beheer, bestemd of ingericht is voor verblijf in openlucht-recreatieve logieseenheden** zoals een tent, vouwwagen, (sta)caravan, kampeer- of woonauto, chalet, bungalow, trekkershut of vakantiehuis.

Het permanente karakter van deze terreinen heeft betrekking op de **permanente aanwezigheid van ingerichte (ruimte voor) logieseenheden**, i.e. de kampeer- of verblijfsplaatsen, die in functie staan van meerdere elkaar opvolgende verblijfsperiodes. Dit betekent niet dat er permanente bewoning is of dat de camping permanent (heel het jaar door) geopend is, wel dat het terrein doorlopend deze functie-invulling heeft.

Kampeer- of caravanterreinen die tijdelijk (i.e. in functie van een enkele en in tijd beperkte verblijfsperiode, bv. een **tijdelijke bezoekerscamping in functie van een evenement**), worden ingericht, vallen bijgevolg **niet** onder de rubriek 'Toerisme en recreatie'.

Het terrein kan ook andere permanente infrastructuur bevatten die in functie staat van de uitbating van het terrein, zoals bv. een onthaalruimte, een sanitaire ruimte, een parking, een zwembad, een restaurant of café, ... Deze infrastructuur, wordt beschouwd als onderdeel van het permanente kampeer- en caravanterrein en behoort dan ook tot het projectgebied dat in rekening wordt gebracht bij de bepaling van de m.e.r.-plicht.

3.4 Themapark

Een themapark is een **uitgerust en afgebakend terrein dat, in centraal beheer, bestemd of ingericht is voor amusement van (meestal betalende) bezoekers**. Een themapark **bevat (meestal meerdere) grote attracties met een permanent karakter**, zoals bv. achtbaanconstructies. Een *dierentuin* en *pretpark* zijn voorbeelden van een themapark.

---

⁷ Zie 'Handleiding Stadsontwikkelingsprojecten'

⁸ Cf. artikel 2 §8 van het project-m.e.r.-besluit.

Om de terreinoppervlakte van het themapark te bepalen, wordt ook rekening gehouden met permanente infrastructuur die in functie staat van de uitbating van het themapark, zoals bv. een onthaalgebouw, een parking, horecavoorzieningen, ...

De **tijdelijke** inrichting van attracties valt **niet** onder de noemer van een themapark (vb. bij een jaarmarkt, een kermis, ...).

De term 'themapark' wijst op **projecten met een zekere omvang. Niet alle** openbare of privé-domeinen **met een recreatieve of toeristische functie** zoals een *zwembad*, een *zwemvijver*, een *kinderboerderij*, een *sporthotel*, een *speeltuin*, ... vallen dus onder de noemer 'themapark'. De schaal en de aanwezigheid van grote attracties zijn bepalend.

Ook terreinen die ingericht zijn voor **zachte recreatieve activiteiten** worden **niet** beschouwd als themaparken (vb. een natuurgebied met een educatieve wandelroute erdoorheen en een onthaalgebouw voor bezoekers).

Domeinen of parken die niet onder de rubriek Toerisme en Recreatie vallen kunnen echter wel infrastructuur bevatten die onder een andere rubriek valt. Restaurants of sportinfrastructuur, zoals een sportstadion of een sportterrein, vallen bijvoorbeeld in principe onder de rubriek 10 b 'Stadsontwikkelingsprojecten'.

Sommige themaparken vallen in hun geheel mogelijk ook onder de **milieuvergunningsplicht**, waardoor ook in het kader van een aanvraag voor de (hernieuwing van een) milieuvergunning voor (de exploitatie van) het themapark een m.e.r.-plicht kan gelden (zie ook hoofdstuk 5). Een voorbeeld hiervan is een *dierentuin*, die als 'diergaarden e.d.' onder de milieuvergunningsplicht valt (cf. rubriek 9.2. van de indelingslijst van het VLAREM).

3.5 Skihelling en skilift en kabelspoorweg

Projecten aangaande **skihellingen en skiliften** hebben betrekking **op permanente infrastructuur die in functie van de activiteit 'skiën'** is voorzien. Met 'skiën' wordt zowel *skiën op sneeuw* als *skiën op kunstmatige pistes* bedoeld en dit ongeacht of deze activiteit indoor of outdoor plaatsvindt.

Een **kabelspoorweg** is een spoorweg waarover een kabeltrein rijdt, een trein die over een steile baan door een kabel wordt voortgetrokken. Kabelspoorwegen maken meestal gebruik van gewone spoorrails. Een kabelspoorweg wordt aangelegd in gebieden met veel hoogteverschil. In Vlaanderen komt de kabelspoorweg tot op heden niet voor.

In de Europese richtlijn is echter sprake van '**kabelbanen**'. Deze vallen dus ook onder rubriek 12. Kabelwaterski wordt ook beschouwd als een kabelbaan.

Skihellingen, skiliften, kabelbanen en kabelspoorwegen die geen permanent karakter hebben, maar die **tijdelijk** (bv. in functie van een evenement) worden opgetrokken, vallen **niet** onder deze rubriek.

De terreinoppervlakte die bij de bepaling van de m.e.r.-plicht in beschouwing genomen moet worden, omvat de uitgeruste (en vaak afgebakende) oppervlakte die door de permanente infrastructuur van de skihelling, skilift, kabelbaan of kabelspoorweg in beslag wordt genomen. Het terrein kan ook andere permanente infrastructuur bevatten die in functie staat van de uitbating van de skihelling, skilift of kabelspoorweg zoals bv. een onthaalruimte, een parking, horecavoorzieningen,... Ook deze infrastructuur, evenals het terrein dat onder de skilift, kabelbaan of kabelspoorweg vrijgehouden wordt in functie van de goede werking ervan, wordt tot het projectgebied gerekend.

3.6 Jachthaven

Een **jachthaven** is volgens de door de waterwegbeheerders gehanteerde definitie “een plaats aan een bevaarbare waterweg waar gedurende lange of korte tijd pleziervaartuigen een ligplaats kunnen hebben en waarbij deze ligplaatsen geen hinder uitoefenen op de beroepsscheepvaart en andere gebruikers van de waterweg. Deze havens dienen te beschikken over faciliteiten zoals water- en elektriciteitsvoorziening, de mogelijkheid om afval gescheiden te deponeren, sanitaire voorzieningen, eventueel een clubhuis enz. Voor het ligplaats nemen kan een vergoeding gevraagd worden, alsook voor het gebruik maken van de faciliteiten”. Het projectgebied voor jachthavens omvat, naast de jachthaveninfrastructuur zelf (bv. steigers, kade, slipway,...), ook permanente infrastructuur die in functie staat van de exploitatie van de jachthaven (bv. botenhuis, tankplaats, sanitair, onthaal, kantoren, parking bij de jachthaven,...).

Waterwegbeheerders maken een onderscheid tussen jachthavens, aanmeerplaatsen en aanlegplaatsen. Een **aanmeerplaats** is “een plaats met een beperkte service waar – mits betaling aan de beheerder - verschillende pleziervaartuigen hoogstens enkele dagen – zoals bepaald door de beheerder met een maximum van 10 dagen - mogen aanmeren, zonder hierbij hinder te veroorzaken voor de beroepsscheepvaart en andere gebruikers van de waterweg. Een aanmeerplaats omvat op zijn minst aanlegfaciliteiten, elektriciteitsvoorziening, watervoorziening, toezicht door de beheerder tijdens het vaarseizoen en een infobord”. Een **aanlegplaats** is “een plaats waar gedurende korte tijd (max. 24u) mag afgemeerd worden, zonder hierbij hinder te veroorzaken voor de beroepsscheepvaart en andere gebruikers van de waterweg. Een aanlegplaats omvat op zijn minst aanlegfaciliteiten en een infobord”.

Het onderscheid tussen jachthavens en aanmeerplaatsen volgens bovenstaande definities is niet relevant in functie van de interpretatie van het begrip ‘jachthaven’ volgens rubriek 12. **Ook aanmeerplaatsen** vallen dus onder rubriek 12 b van bijlage II en bijlage III van het project-m.e.r.-besluit.

Aanlegplaatsen zijn echter per definitie zo klein van omvang dat deze niet te beschouwen zijn als gelijkaardig aan ‘jachthavens’ waardoor ze dus **niet** vallen onder rubriek 12 b van bijlage II en bijlage III van het project-m.e.r.-besluit.

Pleziervaartuigen zijn alle vaartuigen die voor recreatieve doeleinden gebruikt worden. Het betreft hier hoofdzakelijk zeilboten, motorboten, jetboten, jachten en gelijkaardige vaartuigen. Zeilplanken, opblaasbare boten, vloten, kajaks, kano's, roeiboten en soortgelijke vaartuigen worden in het kader van milieueffectrapportage niet beschouwd als pleziervaartuigen.

Een **vaste ligplaats** omvat die ruimte die vereist is en die permanent voorzien/ingericht is voor het aanleggen van het pleziervaartuig.

Rubriek 12 b van bijlage II bevat een drempelwaarde die verwijst naar een betekenisvolle invloed op een bijzonder beschermd gebied. Deze **bijzonder beschermde gebieden** worden bepaald in artikel 1,4° van het project-m.e.r.-besluit. Het betreft:

- a) de speciale beschermingszones overeenkomstig het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu
- b) de gebieden aangeduid overeenkomstig de Conventie van Ramsar inzake watergebieden van internationale betekenis
- c) beschermd duingebieden of voor het duingebied belangrijk landbouwgebieden zoals aangegeven ter uitvoering van het decreet van 14 juli 1993 houdende maatregelen tot bescherming van de kustduinen

- d) natuurgebieden, natuurgebieden met wetenschappelijke waarde en de ermee vergelijkbare gebieden, aangewezen op plannen van aanleg en de ruimtelijk uitvoeringsplannen van kracht in de ruimtelijke ordening
- e) bosgebieden, valleigebieden, brongebieden overstromingsgebieden, agrarische gebieden met ecologisch belang of ecologische waarde en de ermee vergelijkbare gebieden, aangewezen op plannen van aanleg en de ruimtelijk uitvoeringsplannen van kracht in de ruimtelijke ordening
- f) beschermde landschappen, stads- of dorpsgezichten, monumenten of archeologische zones
- g) de waterwingebieden en bijhorende beschermingszones type I en II vastgesteld ter uitvoering van het decreet van 24 januari 1984 houdende maatregelen inzake het grondwaterbeheer
- h) gebieden van het Vlaams Ecologisch Netwerk overeenkomstig het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu
- i) volgens een plan van aanleg of ruimtelijk uitvoeringsplan vastgesteld erfgoedlandschap

Of de bouw en/of exploitatie van een jachthaven een **betekenisvolle invloed** heeft op een bijzonder beschermd gebied is afhankelijk van de **aard en omvang van de jachthaven en de ligging ervan ten opzichte van het bijzonder beschermd gebied**. Het spreekt voor zich dat wanneer het project gelegen is in of in de onmiddellijke nabijheid van een bijzonder beschermd gebied er steeds een betekenisvolle invloed kan zijn en dit nauwgezet behandeld moet worden.

3.7 Bijhorende voorzieningen

Voor een aantal projecten uit de rubriek 'Toerisme en recreatie' wordt in de desbetreffende rubriek verwezen naar "bijhorende voorzieningen".

Uit bovenstaande toelichting is het duidelijk dat, in lijn met de ruime interpretatie volgens de Guidance, **voorzieningen die onlosmakelijk verbonden zijn aan vakantiedorpen, hotelcomplexen buiten stedelijke zones, permanente kampeer- en caravanterreinen, themaparken, skihellingen, skiliften en kabelspoorwegen en jachthavens tot het eigenlijke projectgebied behoren**. Het betreft hier de permanente infrastructuur voor onder meer parkings, horeca, onthaalruimten en dergelijke. **Technische installaties die rechtstreeks gekoppeld** zijn aan bv. een attractie in een themapark, een skilift of een kabelspoorweg worden hier ook toe gerekend.

Deze bijhorende voorzieningen dienen mee in rekening te worden gebracht bij de bepaling van de terreinoppervlakte van het project in functie van de bepaling van de m.e.r.-plicht.

Niet-rechtstreeks verbonden technische installaties zoals bv. *een elektriciteitscabine*, worden **niet** tot deze bijhorende voorzieningen gerekend. Ook **wegen** die toegang geven tot het project worden niet beschouwd als onlosmakelijk verbonden met het project en tellen **niet** mee voor het bepalen van de terreinoppervlakte⁹. Wanneer een project uit de rubriek Toerisme en recreatie gepaard gaat met de aanleg van wegen dient tevens nagegaan te worden of de rubrieken 10 e van bijlage II en bijlage III (i.v.m. de aanleg van wegen) van toepassing zijn.

3.8 Verkeersgeneratie en personen-auto-equivalenten

Onder verkeersgeneratie wordt zowel het toekomstend als het vertrekkend verkeer verstaan. Alle voertuigen, zowel van bezoekers, werknemers, leveranciers, enz., worden hierbij omgerekend naar

⁹ Als een project gepaard gaat met de aanleg van een nieuwe weg of het intensiever gebruik van bestaande wegen, dienen de effecten van de aanleg en het gebruik van de wegen wel onderzocht en beoordeeld te worden tijdens het milieuonderzoek van het project, ook als de aanleg van de weg niet onder een m.e.r.-rubriek zou vallen.

personenautoequivalenten (pae). Deze “pae” is een meeteenheid die rekening houdt met de ruimte die een voertuig op de weg inneemt t.o.v. een personenwagen.

De gebruikelijke omrekeningsfactoren¹⁰ in Vlaanderen zijn:

- 1: voor lichte vrachtwagens (bestelwagens e.d.);
- 1,5: voor eendelige middelzware en zware vrachtwagens en bussen;
- 2: voor gelede vrachtwagens en bussen en slepen (trekker met oplegger en vrachtwagen met aanhanger).

3.9 Pieken

Pieksituaties dienen **frequentie-onafhankelijk** beschouwd te worden. Het kan met andere woorden gaan om situaties die dagelijks voorkomen, maar ook om situaties die bijvoorbeeld één- of tweemaal per jaar voorkomen (bv. een fan-dag in een themapark).

Pieksituaties zijn niet altijd representatief voor de dagdagelijkse situatie, maar ze zijn eigen aan het project en spelen eveneens een bepalende rol bij het inschatten van de maximale milieueffecten.

---

¹⁰ Aerts, N.; et al. (2011). “Actualisatie richtlijnenboek milieueffectrapportering voor de activiteitengroep ‘Stadsontwikkeling en recreatie’”. Studie in opdracht van het departement LNE, dienst Mer.

4. Wat valt onder rubriek 13 “Wijziging en uitbreiding van projecten”

4.1 Wijzigings- en uitbreidingsrubrieken van bijlage II en III

Naast de m.e.r.-rubrieken met betrekking tot ‘Toerisme en recreatie’ (rubriek 12 in bijlage II en III) bevat het project-m.e.r.-besluit onder bijlage II en III ook een rubriek 13 die betrekking heeft op wijzigingen en uitbreidingen van projecten die onder de bijlagen II en III vallen.

De tekst van de wijzigings- en uitbreidingsrubrieken uit het project-m.e.r.-besluit van bijlage II luidt als volgt:

Bijlage II; rubriek 13

- a) *“Wijziging of uitbreiding van projecten van bijlage I, II of III, waarvoor reeds een vergunning is afgegeven, die zijn of worden uitgevoerd, wanneer die wijziging of uitbreiding op zich voldoet aan de in bijlage II genoemde drempelwaarden, voor zover deze bestaan (niet in bijlage I opgenomen wijziging of uitbreiding);”*
- b) *“Wijziging of uitbreiding van projecten van bijlage I, II of III, waarvoor reeds een vergunning is afgegeven, die zijn of worden uitgevoerd, wanneer die wijziging of uitbreiding aanleiding geeft tot een overschrijding van de in bijlage II genoemde drempelwaarden (niet in bijlage I of in rubriek 13. a) van bijlage II opgenomen wijziging of uitbreiding). Van deze overschrijding van de drempelwaarde is sprake ofwel als de drempelwaarde van bijlage II voor het eerst wordt overschreden door het samenvoegen van de reeds vergunde en de nog te vergunnen activiteiten (= project) ofwel als de verschillende uitbreidingen samen, sinds de laatst verleende ontheffing of goedgekeurd MER (voor zover deze bestaan), groter zijn dan de drempelwaarde van bijlage II.”*

De tekst van de wijzigings- en uitbreidingsrubriek van bijlage III luidt als volgt:

Bijlage III; rubriek 13

“Wijziging of uitbreiding van projecten van bijlage I, II of III waarvoor reeds een vergunning is afgegeven en die zijn of worden uitgevoerd (niet in bijlage I of II opgenomen wijziging of uitbreiding).”

4.2 Wanneer is de wijzigings- en uitbreidingsrubriek van toepassing

In deze handleiding wordt specifiek ingegaan op de wijziging en uitbreiding van projecten van de rubriek ‘Toerisme en recreatie’. Een algemene toelichting met betrekking tot de toepassing van de wijzigings- en uitbreidingsrubrieken vindt u in de ‘Handleiding wijzigings- en uitbreidingsrubrieken’.

In het kader van toerisme- en recreatieprojecten heeft deze rubriek betrekking op **vergunningsplichtige wijzigingen en uitbreidingen** van een bestaand project uit de rubriek ‘Toerisme en recreatie’.¹¹

Wanneer een project echter als **een op zichzelf staand project** wordt beschouwd, dan valt het project onder de relevante rubriek van bijlage II of bijlage III. Dit is bv. het geval als in een bestaand themapark een nieuwe cafetaria, handelsruimte, ... of als in een bestaand kampeerterrein een nieuw zwembad wordt toegevoegd. Deze

¹¹ Niet-vergunningsplichtige wijzigingen vallen bijgevolg niet onder de m.e.r.-plicht. Zo wordt onder art. 8.1. van het ‘Besluit van de Vlaamse Regering tot bepaling van handelingen waarvoor geen stedenbouwkundige vergunning nodig is’ aangegeven dat, als er geen gebouwen opgericht worden en als de herinrichting eigen is aan de functie van het terrein en er voldaan is aan de voorwaarden onder art. 8.2., er geen stedenbouwkundige vergunning nodig is voor de herinrichting van de terreinen van onder meer ‘publiek toegankelijke dierentuinen’ en ‘al dan niet openbare terreinen voor recreatie’.

nieuwe cafetaria, handelsruimte of zwembad wordt in dat geval beschouwd als een stadsontwikkelingsproject en valt bijgevolg niet onder de wijzigings- en uitbreidingsrubriek.

Herbouw¹² van een project uit de rubriek 12 'Toerisme en recreatie' wordt **niet** beschouwd **onder de wijzigings- en uitbreidingsrubriek** (rubriek 13), maar valt onder rubriek 12.

Projecten die betrekking hebben op **vergunningsplichtige werken in functie van het onderhoud**¹³ en **instandhoudingswerken van een project** met betrekking tot toerisme en recreatie worden ook **niet** beschouwd als een project dat valt **onder de wijzigings- en uitbreidingsrubriek**.

Opdat de wijzigings- en uitbreidingsrubriek van toepassing kan zijn, moet de wijziging en/of uitbreiding van het project met betrekking tot toerisme en recreatie **een intensiteitsverhoging van de activiteiten** in kunnen houden, ongeacht of deze intensiteitsverhoging op korte, dan wel op lange termijn plaats vindt.

Wijziging / uitbreiding van de terreinoppervlakte

Het uitbreiden van de terreinoppervlakte van een vakantiedorp, hotelcomplex buiten stedelijke zones, permanente kampeerterrain, permanent caravanterrein, themapark, skihelling, skilift of kabelspoorweg wordt beschouwd als een project dat valt onder de wijzigings- en uitbreidingsrubriek.

Wijziging / uitbreiding van projecten met een zekere verkeersgeneratie

Wanneer een wijziging of uitbreiding aan een bestaand project met betrekking tot toerisme en recreatie een toename van de verkeersgeneratie inhoudt, dan valt het project onder de wijzigings- en uitbreidingsrubriek.

Een toename van de verkeersgeneratie kan bijvoorbeeld het gevolg zijn van het uitbreiden van het aantal logieseenheden (met of zonder toename van de terreinoppervlakte), het plaatsen van een bijkomende attractie in een themapark (met of zonder toename van de terreinoppervlakte), het uitbreiden van de parking bij een bestaand project uit de rubriek 'Toerisme en recreatie', ...

Het louter reorganiseren van een parking zonder dat deze reorganisatie gepaard gaat met een intensiteitswijziging wordt niet beschouwd als een wijziging of uitbreiding van een project uit de rubriek 'Toerisme en recreatie'.

Het uitbreiden van het aantal ligplaatsen van jachthavens.

Het uitbreiden van het aantal ligplaatsen van een jachthaven wordt beschouwd als een project dat valt onder de wijzigings- en uitbreidingsrubriek, ongeacht of voor deze uitbreiding de terrein- of wateroppervlakte toeneemt.

"Aanleiding tot overschrijding van de drempelwaarden" volgens bijlage II, rubriek 13 b

Uit het project-m.e.r.-besluit volgt dat een wijziging en/of uitbreiding van een project met betrekking tot toerisme en recreatie die *op zich* de drempels van bijlage II, rubriek 12 reeds *overschrijdt*, beschouwd wordt als een project dat valt onder bijlage II, rubriek 12 en 13 a.

¹² Art. 4.1.1. van de Vlaamse codex ruimtelijke ordening definieert 'herbouwen' als "een constructie volledig afbreken, of méér dan veertig procent van de buitenmuren van een constructie afbreken, en binnen het bestaande bouwvolume van de geheel of gedeeltelijk afgebroken constructie een nieuwe constructie bouwen".

¹³ Art. 4.1.1. van de Vlaamse codex ruimtelijke ordening definieert 'onderhoudswerken' als "werken, andere dan stabiliteitswerken, die het gebruik van een constructie voor de toekomst ongewijzigd veilig stellen door het bijwerken, herstellen of vervangen van geërodeerde of versleten materialen of onderdelen".

Wanneer een wijziging en/of uitbreiding van een project met betrekking tot toerisme en recreatie *op zich* deze drempels *niet overschrijdt*, kan het project echter nog steeds beschouwd worden als een bijlage II-project (rubriek 13 b), zoals in onderstaande situaties.

Voorbeelden:

1) Een bestaande jachthaven van 160 vaste ligplaatsen wordt uitgebreid met 100 vaste ligplaatsen. De drempel van 250 vaste ligplaatsen wordt door deze uitbreiding voor het eerst overschreven en dus valt het project onder rubriek 13 b van bijlage II.

2) Voor een bestaand vakantiepark van 7 ha werd nog niet eerder een project-MER goedgekeurd of een ontheffing van de milieueffectrapportageplicht verleend (omdat de regelgeving in kwestie nog niet van toepassing was op het moment dat dit vakantiepark gebouwd werd). Nu volgt een uitbreiding met 1 ha. De drempel van 5 ha terreinoppervlakte wordt overschreden en dus valt het project onder rubriek 13 b van bijlage II.

3) Een bestaand vakantiepark is in de loop der jaren stelselmatig uitgebreid. Er werd eerder een project-MER opgesteld. Nadien volgde een uitbreiding met 4 ha¹⁴. Nu is er opnieuw een uitbreiding met 2 ha. De uitbreidingen sinds het laatste goedgekeurd MER overschrijven samen de drempel van 5 ha terreinoppervlakte en dus valt het project onder rubriek 13 b van bijlage II.

---

¹⁴ Deze uitbreiding valt onder rubriek 13 van bijlage III. Hiervoor moest een project-m.e.r.-screening opgesteld worden.

5. Wanneer welke vorm van milieubeoordeling

Bepalen van de project-m.e.r.-plicht voor projecten van rubriek 12

Wanneer voor een bepaald project een vergunning wordt aangevraagd, moet steeds worden nagegaan of er een verplichting inzake milieueffectrapportage (m.e.r.-verplichting) geldt. **Enkel vergunningsplichtige projecten zijn dus mogelijk m.e.r.-plichtig¹⁵.**

Bij het bepalen van de project-m.e.r.-plicht wordt gekeken naar het project zoals vermeld in het voorwerp van de vergunningsaanvraag (zoals de stedenbouwkundige vergunning, milieuvergunning, verkavelingsvergunning). **Het voorwerp van de vergunningsaanvraag wordt hierbij afgetoetst aan de rubrieken van bijlage I, II en III van het besluit van de Vlaamse Regering van 10 december 2004 houdende vaststelling van de categorieën van projecten onderworpen aan milieueffectrapportage¹⁶.**

Wanneer het voorwerp van een vergunningaanvraag verschillende onderdelen bevat, dan moet voor elk van de vergunningsplichtige onderdelen¹⁷ van het voorwerp van de vergunningsaanvraag de m.e.r.-verplichting nagegaan worden. Valt het vergunningsplichtige onderdeel onder een m.e.r.-rubriek van bijlage I, II of III van het project-m.e.r.-besluit, dan is het project-m.e.r.-plichtig. Indien daarentegen voor geen enkel vergunningsplichtig onderdeel van de vergunningsaanvraag een m.e.r.-plicht geldt, dan is het project niet m.e.r.-plichtig. Als enkel een niet-vergunningsplichtig onderdeel onder een m.e.r.-rubriek van bijlage I, II of III van het project-m.e.r.-besluit valt, dan geldt er ook geen project-m.e.r.-plicht.

In het geval het voorwerp van de vergunningsaanvraag of onderdelen ervan tegelijkertijd onder de toepassing vallen van verschillende bijlagen, dan dient voor het project de procedure van de bijlage met het laagste nummer gevolgd te worden.¹⁸

In het kader van een **milieuvergunning** geldt een vergunningsplicht voor activiteiten uit Klasse 1 en Klasse 2 van de VLAREM indelingslijst. Klasse 3-activiteiten zijn meldingsplichtig en bijgevolg geldt voor deze activiteiten geen m.e.r.-plicht.

Voor het merendeel van de in de rubriek 12 van bijlage II of bijlage III vermelde projecten geldt er **geen rechtstreekse milieuvergunningsplicht**. Voor deze projecten is er dan ook in principe geen m.e.r.-plicht op basis van de rubriek 'Toerisme en recreatie' in het kader van de milieuvergunningsplicht. Wel kunnen onderdelen van deze projecten gelegen binnen het projectgebied m.e.r.-plichtig zijn. Een voorbeeld: Wanneer in het kader van (de hernieuwing van) een milieuvergunning voor een grondwaterwinning op een kampeerterrein een vergunningsaanvraag wordt ingediend, dan moet hiervoor getoetst worden aan de m.e.r.-rubrieken met betrekking tot grondwaterwinning. Zo valt de grondwaterwinning met een capaciteit van meer dan 2.500 m³ onder de m.e.r.-plicht van rubriek 10 o van bijlage II. Het kampeerterrein waarop de grondwaterwinning plaatsvindt, is op zich niet project-m.e.r.-plichtig ten gevolge van de hernieuwing van de milieuvergunning voor de

---

¹⁵ Er is één uitzondering op bovenstaande regel, namelijk in het geval van de "mededeling kleine verandering" (in het kader van de milieuvergunningsprocedure) dient mogelijk wel een project-m.e.r.-screeningsnota toegevoegd te worden. Zie ook ['Algemene handleiding project-m.e.r.-screening'](#).

¹⁶ Verder het 'project-m.e.r.-besluit'.

¹⁷ Het voorwerp van een vergunningsaanvraag kan bestaan uit verschillende onderdelen. Niet alle onderdelen van een dergelijke vergunningsaanvraag zijn hierbij noodzakelijkerwijs vergunningsplichtig, maar mogelijk wel meldingsplichtig. In het kader van (de vernieuwing) van de milieuvergunning, moet voor de milieuvergunningsplichtige activiteiten uit klasse 1 of klasse 2 nagegaan worden of deze m.e.r.-plichtig zijn.

¹⁸ Cf. artikel 2 §8 project-m.e.r.-besluit.

betreffende grondwaterwinning. Het kampeerterrein vormt immers niet het voorwerp van de vergunningsaanvraag.

Enkele activiteiten die vallen onder 'themapark', zoals bv. dierentuinen, zijn echter wel milieuvergunningplichtig en bijgevolg mogelijk ook m.e.r.-plichtig ten gevolge van de milieuvergunningplicht.

De project-m.e.r.-plicht op basis van de **stedenbouwkundige vergunning** is wel steeds van toepassing. Als er dus een stedenbouwkundige vergunning aangevraagd wordt voor de bouw van een kampeerterrein, vakantiedorp, hotelcomplex of andere projecten die onder de rubriek 'Toerisme en recreatie' vallen, dan zijn deze projecten dus project-m.e.r.-plichtig.

De stedenbouwkundige vergunningplicht wordt bepaald in de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening en haar uitvoeringsbesluiten. Een aantal ingrepen is bij besluit van de Vlaamse Regering vrijgesteld van de vergunningplicht of hebben enkel een meldingsplicht. Zo wordt onder art. 8.1. van het '*Besluit van de Vlaamse Regering van 16 juli 2010 tot bepaling van handelingen waarvoor geen stedenbouwkundige vergunning nodig is*' aangegeven dat, als er geen gebouwen opgericht worden en als de herinrichting eigen is aan de functie van het terrein en er voldaan is aan de voorwaarden onder art. 8.2, er geen stedenbouwkundige vergunning nodig is voor de herinrichting van de terreinen van onder meer 'publiek toegankelijke dierentuinen' en 'al dan niet openbare terreinen voor recreatie'. Voor deze **vrijgestelde en meldingsplichtige ingrepen** geldt bijgevolg ook geen m.e.r.-plicht.

Voor functiewijzigingen en verkavelingen kan respectievelijk een stedenbouwkundige vergunning en een **verkavelingsvergunning** nodig zijn. Hierdoor kan voor dergelijke projecten een milieueffectrapportage nodig zijn.

Bepalen van de vorm van milieueffectrapportage

Welke vorm van milieueffectrapportage noodzakelijk is in het kader van een vergunningsaanvraag wordt in hoofdzaak bepaald door de bijlage waaronder het project valt.

Projecten met betrekking tot toerisme en recreatie komen voor onder bijlage II en III van het project-m.e.r.-besluit. Om na te gaan onder welke van beide bijlagen een project valt, dient het project afgetoetst te worden aan de drempelwaarden van bijlage II, rubriek 12 a) of 12 b). Overschrijdt het project één van de vermelde drempelwaarden, dan valt het project onder rubriek 12 van bijlage II. Overschrijdt het project geen van de vermelde drempelwaarden dan valt het project onder rubriek 12 van bijlage III.

Relevante criteria om na te gaan of een uitgebreide vorm van milieubeoordeling (MER) aangewezen is of een ontheffing van de project-MER-plicht of een project-m.e.r.-screeningsprocedure mogelijk is, zijn: **omvang, ligging en cumulatie met andere projecten**.

Het project-MER, het gemotiveerd verzoek tot ontheffing van de rapportageverplichting of de project-m.e.r.-screeningsnota moet de effecten beschrijven die het gevolg zijn van de betreffende projecten (zoals vermeld in het voorwerp van de vergunningsaanvraag).

5.1 Rubriek 12 van bijlage II: project-MER of ontheffing project-MER

Wanneer de drempels van rubriek 12 van bijlage II van het project-m.e.r.-besluit overschreden worden, moet er een **project-MER** opgemaakt worden, tenzij door middel van een **gemotiveerd verzoek tot ontheffing** van de milieueffectrapportageplicht bij de dienst Mer kan aangetoond worden dat het project geen aanzienlijke milieueffecten kan veroorzaken.

Uit de praktijk blijkt dat bij projecten met een sterk verkeersgenererend karakter of voor projecten met een impact op een gevoelig/kwetsbaar gebied¹⁹ de opmaak van een project-MER eerder aangewezen is. Het is in die gevallen immers niet evident om zonder modellering of met eenvoudige modellering op sluitende wijze aan te tonen dat het voorgenomen bijlage II-project geen aanzienlijke milieueffecten kan genereren.

5.2 Rubriek 12 van bijlage III: project-MER of project-m.e.r.-screening

Als gevolg van de veroordeling van België bij arrest van het Hof van Justitie van 24 maart 2011 (c-435/09, Europese Commissie t. België), moet een project met betrekking tot toerisme en recreatie niet enkel getoetst worden aan de drempels van bijlage II, maar dient er voor de projecten uit de rubriek 'Toerisme en recreatie', die de drempels vermeld in bijlage II niet overschrijden, geval per geval beoordeeld worden of het project aanzienlijke gevolgen op het milieu kan hebben. Er is bijgevolg **minstens een screening nodig** om te bepalen of er al dan niet aanzienlijke negatieve effecten te verwachten zijn en of er dus een project-MER noodzakelijk is.

De beslissing over de MER-plicht op basis van de project-m.e.r.-screening, ligt **bij de betrokken overheid** (de overheid die beslist over volledigheid en ontvankelijkheid van de vergunningsaanvraag).

Er moet geen milieueffectrapport over het project worden opgesteld als de betrokken overheid oordeelt dat:

- 1) een toetsing aan de criteria van bijlage II van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid uitwijst dat **het voorgenomen project geen aanzienlijke gevolgen kan hebben voor het milieu en een project-MER redelijkerwijze geen nieuwe of bijkomende gegevens over aanzienlijke milieueffecten kan bevatten**; of
- 2) vroeger al een **plan-MER** werd **goedgekeurd** betreffende een plan of programma waarin een project met vergelijkbare effecten beoordeeld werd of een project-MER werd goedgekeurd betreffende een project waarvan het voorgenomen initiatief een **herhaling, voortzetting of alternatief** is, en een **nieuw project-MER redelijkerwijze geen nieuwe of bijkomende gegevens over aanzienlijke milieueffecten** kan bevatten.

De project-m.e.r.-screeningsprocedure wordt in een "*Algemene Handleiding*" uitgebreid toegelicht. Ook de vorm en inhoud van het project-m.e.r.-screeningsformulier (PrMS), dat de dienst Mer heeft opgemaakt, wordt in die handleiding uitgebreid behandeld.

In deze handleiding wordt in het volgende hoofdstuk specifiek ingegaan op de inhoud van de project-m.e.r.-screeningsnota bij vergunningsaanvragen voor recreatieprojecten.

---

¹⁹ Gevoelig/kwetsbaar gebied:

- SBZ-gebied
- VEN-gebied
- natuurgebied, bosgebied en andere groene bestemmingen of bestemmingen met een ecologische waarde of belang
- erfgoedlandschap, beschermd landschap, stads- of dorpsgezicht, monument of archeologische zone, bouwkundig erfgoed
- waterwingebied of bijhorende beschermingszone type I en II
- overstromingsgevoelig gebied

6. Inhoud project-m.e.r.-screeningsnota bij vergunningsaanvragen voor projecten m.b.t. 'toerisme en recreatie'

6.1 Inleiding

Sinds 29 april 2013 is het besluit van de Vlaamse Regering van 1 maart 2013 inzake de nadere regels van de project-m.e.r.-screening van toepassing. Met dit besluit werden een aantal besluiten gewijzigd, zoals onder meer het project-m.e.r.-besluit en titel I van het Vlarem. Met de nieuwe regelgeving, dient er een project-m.e.r.-screeningsnota toegevoegd te worden aan de vergunningsaanvraag. Hoe deze nota er dient uit te zien is niet uitdrukkelijk vastgesteld.

Een initiatiefnemer kan voor de opmaak van de **screeningsnota** kiezen om:

- het **project-m.e.r.-screeningsformulier in te vullen** dat door de dienst Mer ter beschikking wordt gesteld²⁰ (al dan niet uitgebreid met een aantal bijlagen);
- of
- een **vormvrije project-m.e.r.-screeningsnota op te maken** waarin er gemotiveerd wordt dat er geen aanzienlijke effecten te verwachten zijn (al dan niet uitgebreid met een aantal bijlagen).

Afhankelijk van de omvang, ligging en potentiële effecten van het concrete project, kan een screening qua **vorm en inhoud** variëren van een zeer eenvoudig (vormvrije motivering op één A4-blad of een ingevuld project-m.e.r.-screeningsformulier zonder bijlagen) tot een iets uitgebreider document (uitgebreide vormvrije nota of een ingevuld project-m.e.r.-screeningsformulier met verschillende bijlagen).

Volgende elementen kunnen aanleiding geven tot een meer uitgebreide screening:

- het benaderen van één of meerdere drempels van bijlage II van het project-m.e.r.-besluit;
- de ligging in of nabij gevoelige/kwetsbare gebieden²¹;
- het vereist zijn van een mobiliteitsstudie²².

Indien het voorgenomen project kadert binnen een plan of programma waarvoor reeds een **plan-MER of plan-m.e.r.-screening** opgemaakt werd, geldt er nog steeds een verplichting tot opmaak van een project-m.e.r.-screeningsnota. Wel kunnen elementen uit dit plan-MER of uit de plan-m.e.r.-screening gehanteerd worden om de project-m.e.r.-screeningsnota op te stellen.

In de praktijk zal voor heel eenvoudige, kleine projecten, niet gelegen in/nabij gevoelig/kwetsbaar gebied in principe een vormvrije project-m.e.r.-screeningsnota met korte motivering op één A4-blad volstaan.

---

²⁰ het sjabloon is beschikbaar op www.mervlaanderen.be

²¹ gevoelig/kwetsbaar gebied:

- SBZ-gebied
- VEN-gebied
- natuurgebied, bosgebied en andere groene bestemmingen of bestemmingen met een ecologische waarde of belang
- erfgoedlandschap, beschermd landschap, stads- of dorpsgezicht, monument of archeologische zone, bouwkundig erfgoed
- waterwingebied of bijhorende beschermingszone type I en II
- overstromingsgevoelig gebied

²² Besluit van de Vlaamse Regering van 28 mei 2004 betreffende de dossiersamenstelling van de aanvraag voor een stedenbouwkundige vergunning

Voor eenvoudige, kleine projecten gelegen in/nabij gevoelig/kwetsbaar gebied en voor complexere, grotere projecten zal een uitgebreidere project-m.e.r.-screeningsnota noodzakelijk zijn en dient de initiatiefnemer ofwel het project-m.e.r.-screeningsformulier (met of zonder bijlagen) in te vullen ofwel een vormvrije project-m.e.r.-screeningsnota (met of zonder bijlagen) op te maken.

6.2 Inhoud project-m.e.r.-screeningsnota

Het m.e.r. beschrijft de effecten die het gevolg zijn van het betreffende project en dit voor het volledige projectgebied en het eventuele bijkomende studiegebied²³.

In functie van de realisatie van een nieuw project dienen zowel de effecten tijdens de aanlegfase als tijdens de exploitatiefase in de project-m.e.r.-screeningsnota besproken te worden.

Typische effecten tijdens de aanlegfase zijn effecten ten gevolge van de aanleg van de benodigde infrastructuur. Deze kunnen optreden door o.a. bemaling, vergraven, werfverkeer, ...

Effecten die optreden tijdens de exploitatiefase zijn het gevolg van het gebruik van de infrastructuur. De exploitatie kan gepaard gaan met o.a. geluidsemissies van menselijke activiteit, geluidsemissies van installaties, het lozen van afvalwater, verkeersgeneratie, ...

Wanneer het project in functie van de milieuvergunningsplicht louter de hernieuwing van de vergunning van het project omvat dan dienen de effecten tijdens de exploitatiefase in de project-m.e.r.-screeningsnota besproken te worden.

Wanneer bepaalde informatie reeds opgenomen is in de vergunningsaanvraag of als bijlage bij de vergunningsaanvraag toegevoegd is, kan er in de project-m.e.r.-screeningsnota naar verwezen worden, zonder **dat deze informatie nog eens apart ter beschikking gesteld moet worden**. Dit is bijvoorbeeld het geval wanneer voor het project een mobiliteitsstudie of een passende beoordeling opgesteld werd.

De screeningsnota bevat volgende elementen:

Kenmerken van het project

In dit onderdeel van het screeningsformulier wordt gevraagd naar enkele **basisgegevens** over het project. Zo wordt er in vraag 1 gevraagd om de soort vergunning waar de project-m.e.r.-screeningsnota bij hoort aan te duiden en in vraag 2 het nummer van de rubriek uit de bijlage van het project-m.e.r.-besluit waaronder het project valt, te vermelden. In vraag 3 moet aangegeven worden of deze project-m.e.r.-screeningsnota reeds samen met een andere vergunningsaanvraag werd ingediend, zodat het voor de beoordelaar duidelijk is dat overleg met de andere betrokken overheid aangewezen is.

Vraag 4 gaat over bijkomende werkzaamheden of voorzieningen (die eveneens milieueffecten kunnen veroorzaken). Bij een loutere hernieuwing van de vergunning zal het eerste antwoord meestal van toepassing zijn, nl. dat er geen andere werkzaamheden of voorzieningen zijn.

---

²³ Het studiegebied kan ruimer zijn dan het projectgebied. Zo strekt bv de impact van geluidsemissies vaak verder dan het concrete projectgebied. Het gebied waar de geluidsemissies hinder kunnen genereren vormt het studiegebied voor de geluidsemissies van het project.

Kenmerken van de omgeving

In vraag 5 wordt informatie gevraagd over de huidige bestemming volgens het gewestplan, een bijzonder plan van aanleg (BPA) of een ruimtelijk uitvoeringsplan (RUP). Ook het bodemgebruik dient aangegeven te worden.

In vraag 6 wordt geïnformeerd naar de aanwezigheid van kwetsbare functies binnen een straal van 200 meter van het projectgebied. Hier dient ook rekening gehouden te worden met bestemmingen die dergelijke kwetsbare functies mogelijk maken, ook als deze nog niet gerealiseerd zijn.

In vraag 7 wordt de ligging van het project bekeken ten opzichte van een aantal specifieke gebieden. Een bepaald gebied moet aangevinkt worden als het project erin gelegen is of op korte afstand ervan ligt. In dat geval kan een relevante kaart worden opgenomen, of verwezen worden naar de vindplaats van de kaart in de vergunningsaanvraag.

In vraag 8 wordt geïnformeerd naar bepaalde **toetsingsinstrumenten of studies** die mogelijks opgenomen zijn in de project-m.e.r.-screeningsnota. Voor projecten met betrekking tot toerisme en recreatie kan een mobiliteitsstudie vereist zijn. Afhankelijk van de ligging en eigenschappen van de omgeving zijn ook (de voortoets op) de passende beoordeling of verscherpte natuurtoets en eventueel zelfs een landschapsstudie noodzakelijk.

Vraag 9 informeert naar de **relatie met andere projecten**. Indien het project deel uitmaakt van een groter geheel, met name als er een duidelijke link is van voorliggend project met een reeds bestaand project (of activiteit), dan betreft het voorliggende project een wijziging en/of uitbreiding van een bestaand project. Bij vraag 9 dient u te verduidelijken over welk bestaand project het gaat. Bij vraag 2 zou dan de van toepassing zijnde m.e.r.-rubriek inzake wijziging of uitbreiding moeten aangegeven worden. Voor verdere toelichting inzake wijziging en uitbreiding, zie hoofdstuk 4.

Vraag 9 informeert daarnaast ook naar projecten met soortgelijke gevolgen voor de omgeving. Later zal bij vraag 14 gepeild worden naar mogelijke cumulatieve effecten met deze projecten.

Mogelijke effecten van het project op de omgeving

Vraag 10 Emissies

Wat luchtmissies betreft zullen er bij projecten m.b.t. toerisme en recreatie steeds effecten zijn ten gevolge van verkeer of gebouwverwarming, maar deze zullen voor projecten van bijlage III meestal niet aanzienlijk zijn. Vooral tijdens de aanlegfase zullen de luchtmissies meestal beperkt zijn. Tijdens de exploitatiefase kunnen de emissies afkomstig van het gegenereerde wegverkeer echter wel aanzienlijk zijn. De grootte van de impact van het project is vooral afhankelijk van het aantal voertuigbewegingen dat het project genereert op een gemiddelde werkdag. Ook de omgeving waar de verkeersemissies worden uitgestoten is van belang. In gesloten, bebouwde omgevingen zal de concentratie aan vervuilende stoffen hoger zijn omdat de aanvoer van verse lucht er wordt belemmerd. De fijn stof emissies afkomstig van gebouwverwarming kunnen ook aanzienlijk zijn als de gebouwen tijdens de exploitatiefase hoofdzakelijk worden verwarmd met houtkachels. Op het moment van de projectaanvraag is de manier van gebouwenverwarming meestal echter nog niet gekend zodat dit aspect niet in rekening kan worden gebracht bij de screening.

Voor verkeer wordt de NO₂-concentratie als maatstaf gebruikt, omdat deze NO₂ -concentratie sterker gecorreleerd is met verkeer dan de PM₁₀-concentratie. Om de impact van het verkeersgenerende aspect van het project op de luchtkwaliteit na te gaan is het van belang om na te gaan of het project door één van onderstaande situaties wordt gevat:

- 1) – het project genereert meer dan 250 bijkomende voertuigbewegingen per dag;
– aan beide zijden van de weg komt bebouwing voor en de breedte van de straat/straten waar dit verkeer rijdt, is kleiner dan 3 keer de hoogte van de aanpalende gebouwen (de zogenaamde streetcanyons).
– de luchtkwaliteit ter hoogte van het project is relatief slecht²⁴.
- 2) – het project genereert meer dan 450 bijkomende voertuigbewegingen per dag;
– langs de straat/straten waar dit verkeer rijdt komt bebouwing voor.
– de luchtkwaliteit ter hoogte van het project is relatief slecht.
- 3) – het project genereert meer dan 850 bijkomende voertuigbewegingen per dag;
– aan beide zijden van de weg komt bebouwing voor en de breedte van de straat/straten waar dit verkeer rijdt, is kleiner dan 3 keer de hoogte van de aanpalende gebouwen (de zogenaamde streetcanyons).
- 4) – het project genereert meer dan 1.600 bijkomende voertuigbewegingen per dag;
– langs de straat/straten waar dit verkeer rijdt komt bebouwing voor.
- 5) – het project leunt aan bij de drempels van bijlage II van het project-m.e.r.-besluit.

Als het project niet gevat wordt door één van bovenstaande situaties, dan kan geconcludeerd worden dat de effecten voor wat betreft luchtmissies niet aanzienlijk zijn.

Als het project gevat wordt door één van bovenstaande situaties, dan is een modellering van de NO₂-concentratie noodzakelijk om aan te tonen dat er geen belangrijke effecten te verwachten zijn.

Bij de modellering dient afhankelijk van de locatie het model CAR Vlaanderen²⁵ of het model IFDM-traffic²⁶ gehanteerd te worden. Het model CAR Vlaanderen is online en gratis ter beschikking en werd ontwikkeld voor het bepalen van binnenstedelijke luchtkwaliteit, voor korte afstanden tot de weg. Het model IFDM-traffic is via het internet ter beschikking van milieudeskundigen en dient onder meer voor het doorrekenen van mobiliteitsscenario's naar luchtkwaliteit voor wegtransport op autosnelwegen, gewestwegen en buitenstedelijke wegen in Vlaanderen

In situaties waar de luchtkwaliteit ter hoogte van het project relatief slecht is en de gemodelleerde verkeersbijdrage aan de NO₂-concentratie groter is dan 0,4 µg/m³ wordt de bijdrage van het project op die locatie als belangrijk beschouwd. Maatregelen (bijvoorbeeld bevorderen van omschakeling naar andere vervoerswijzen, beperken aanbod autoparkeerplaatsen,...) dienen dan in het project geïntegreerd te worden.

In situaties waar de luchtkwaliteit ter hoogte van het project relatief goed is en de gemodelleerde verkeersbijdrage aan de NO₂-concentratie groter is dan 1,2 µg/m³ wordt de bijdrage van het project op die locatie als belangrijk beschouwd. Maatregelen (bijvoorbeeld bevorderen van omschakeling naar andere vervoerswijzen, beperken aanbod autoparkeerplaatsen,...) dienen dan in het project geïntegreerd te worden.

Afvalwaterlozingen zijn alvast relevant bij rechtstreekse lozingen op oppervlaktewater. In sommige gevallen is het dus aangewezen dit item verder uit te werken en diepgaander te motiveren dat er geen aanzienlijke effecten zullen zijn. Er dient alleszins aangegeven te worden waar het afvalwater op aangesloten wordt en via welk type

---

²⁴ In de praktijk wordt de luchtkwaliteit als "slecht" beschouwd zodra de NO₂ concentratie hoger is dan 32 µg/m³. Het geoloket Lucht van de VMM kan hierover alvast een indicatie geven.

²⁵ http://www.lne.be/themas/milieu-en-mobiliteit/gebiedsgerichte-aanpak/lokale-luchtkwaliteit/knelpuntanalyse-lucht-en-geluid/CAR_Vlaanderen

²⁶ <http://www.lne.be/themas/milieu-en-mobiliteit/gebiedsgerichte-aanpak/luchtkwaliteit-langs-belangrijke-wegen/ifdm-traffic>

leiding (gemengd, gescheiden) dit gebeurt. Bij afwezigheid van een aansluiting op de riolering dient nagegaan te worden hoe de impact op de waterkwaliteit zo beperkt mogelijk kan gehouden worden.

Een voorbeeld van een mogelijke project-geïntegreerde maatregel is het installeren van een KWS-afscheider zodat het afstromend regenwater wordt gezuiverd vooraleer het wordt geloosd. Bij grote verharde parkeerterreinen kan het aangewezen zijn om deze maatregel op te nemen in het project.

Verontreiniging naar **bodem en grondwater** komt bij projecten met betrekking tot toerisme en recreatie minder vaak voor. Als de opslag van brandstoffen (bv. voor vrachtwagens) conform de VLAREM-reglementering is uitgevoerd, wordt de kans op aanzienlijke effecten door calamiteiten beperkt. Het bespreken van de disciplines bodem en grondwater kan wel noodzakelijk zijn wanneer op de site zelf of in de nabijheid ervan reeds een bestaande verontreiniging aanwezig is en het voorgenomen project mogelijks de bestaande toestand zou kunnen beïnvloeden door grondverzet of bemaling.

Geluidsemissies en trillingen kunnen zowel tijdens de aanlegfase (inheien van palen, werfverkeer) als de exploitatiefase (laden en lossen, wegverkeer, koelinstallaties,...) optreden. De negatieve effecten zijn meestal te wijten aan wegverkeer en/of menselijke activiteit.

Als het verkeersgenererende aspect van het project belangrijk is, dan is het van belang om aan onderstaande criteria te toetsen:

- verandering in vervoersbewegingen bedraagt meer dan 25% (komt overeen met 1 dB);
- er wonen mensen in de buurt van de wegen waarop de verhoging van de verkeersintensiteit zich voordoet;
- het geluidsniveau ter hoogte van de woningen is al relatief hoog²⁷.

Indien aan *alle criteria* wordt voldaan, d.w.z. als er door het project veranderingen van meer dan 1 dB (25% verkeer) te verwachten zijn op wegen met bewoning en het geluidsniveau ter hoogte van deze woningen al relatief hoog is, dan is een uitgebreider onderzoek nodig (evt. een modellering) om aan te tonen dat er geen aanzienlijke effecten te verwachten zijn.

Als vooral geluidsgenererende activiteiten binnen het project belangrijk zijn (bv. muziekactiviteiten, een attractie) is een uitgebreider onderzoek enkel relevant, als er kan vermoed worden dat er specifieke maatregelen nodig zullen zijn om de VLAREM-normen te respecteren.

Lichtemissie dient voor sommige projecten met betrekking tot toerisme en recreatie onderzocht te worden. Bijvoorbeeld voor permanente verlichting van parkeerterreinen of nachtelijke verlichting van gebouwen en attracties. Vooral zijdelingse of opwaarts gerichte verlichting kan tot negatieve effecten leiden. Maatregelen om dit te beperken kunnen echter in het project worden geïntegreerd.

Vraag 11 Potentiële effecten op het watersysteem

Via de **watertoets- en overstromingskaarten**, die terug te vinden zijn op de website www.agiv.be of <http://www.geopunt.be/> kan nagegaan worden of het projectgebied gelegen is binnen overstromingsgevoelig gebied. Als het projectgebied gelegen is in effectief overstromingsgevoelig gebied moet er aangegeven worden

---

²⁷ In de praktijk wordt Lden = 60 dB vaak gebruikt als maatgevend voor het optreden van hinder. Voor bepaalde (spoor-)wegen en agglomeraties bestaan er geluidskaarten (ook voor luchtvaartverkeer). Deze kan u raadplegen op volgende website: <http://www.lne.be/themas/hinder-en-risicos/geluidshinder/Geluidskaarten> en geven alvast een indicatie. Indien deze kaarten niet beschikbaar zijn, kunnen klachten of zelfs eigen waarnemingen eventueel een indicatie geven.

welke maatregelen of compensaties er worden voorzien om rekening te houden met het overstromingsregime. Dit houdt minimaal in dat vermeld wordt op welke wijze overstromingsvrij gebouwd zal worden en hoe de ruimte voor water zal behouden worden door een aangepaste bouwwijze, het uitwerken van compensaties, e.d. In mogelijk overstromingsgevoelig gebied volstaat het meestal om een aantal preventieve maatregelen te nemen.

Is er een **waterloop** aanwezig in het projectgebied, dan moet verduidelijkt worden wat de impact is van het voorgenomen project op de waterloop. Er moet aangegeven worden of er wijzigingen aangebracht worden aan het talud van de waterloop, of de erfdienstbaarheidszone voor onderhoud gevrijwaard wordt, e.d. Bij werken aan het talud van de waterloop moeten detailplannen worden toegevoegd van de aansluiting en de verstevigingen van het talud.

Wanneer **verharde oppervlaktes of overdekte constructies** voorzien zijn in het project, moet aangetoond worden dat er rekening gehouden werd met de gewestelijk stedenbouwkundige verordening inzake hemelwaterputten, infiltratievoorzieningen, buffervoorzieningen en gescheiden lozing van afvalwater en hemelwater²⁸. De prioriteit moet uitgaan naar hergebruik van hemelwater en vervolgens naar infiltratie boven buffering met vertraagde afvoer. Er moet aangegeven worden wat er gebeurt met het afvalwater en regenwater en indien het hemelwater wordt aangesloten op een rioleringsstelsel moet verduidelijkt worden of het om een gemengd of een gescheiden stelsel gaat.

Het is mogelijk dat er ondergrondse constructies voorzien zijn waarbij **bronbemaling** noodzakelijk is. In veel gevallen zijn die constructies beperkt (bv. fundering), maar bij een hoge grondwaterstand en/of grote ondergrondse constructies kan de bemaling toch aanzienlijk zijn. In die gevallen dient een alternatieve bouwtechniek of retourbemaling als projectgeïntegreerde maatregel overwogen te worden.

Wanneer een **grondwaterwinning** aanwezig is, moet de diepte en het debiet (m³/jaar) opgegeven worden, evenals de grondwaterlaag waaruit het grondwater gewonnen wordt. Indien nodig moet de cumulatieve impact van bronbemaling en grondwaterwinning eveneens bekeken worden.

Vraag 12 Potentiële effecten op mens, natuur of landschap

Toename in vervoersbewegingen

Kenmerkend voor projecten met betrekking tot toerisme en recreatie is de bijkomende verkeersgeneratie in de exploitatiefase. Afhankelijk van het type, de ligging en de omvang van het project zal het bijkomend aantal vervoersbewegingen²⁹ variëren van verwaarloosbaar tot hoog. In de project-m.e.r.-screeningsnota moet vb. aangegeven worden of er problemen verwacht worden voor:

- de ontsluiting van het verkeer (Is deze verkeersonveilig: slechte zichtbaarheid, slechte oversteekbaarheid, verschillende modi die elkaar kruisen, ...?);
- de afwikkeling op de weg (Is de capaciteit nog toereikend of niet, zorgen afslagbewegingen voor filevorming op de weg of op de parking?);
- het aantal parkeerplaatsen (Voorziet het project zelf voldoende parking zodat de parkeerdruk niet wordt afgewenteld op het openbaar domein? Een overaanbod aan parkeervoorzieningen is daarentegen ook

²⁸ Besluit van de Vlaamse regering van 5 juli 2013 houdende vaststelling van een gewestelijke stedenbouwkundige verordening inzake hemelwaterputten, infiltratievoorzieningen, buffervoorzieningen en gescheiden lozing van afvalwater en hemelwater.

²⁹ Hiermee worden voornamelijk niet-duurzame vervoersbewegingen bedoeld. Er kan echter ook aangegeven worden hoeveel bijkomende duurzame vervoersbewegingen (vb. openbaar vervoer, te voet of per fiets) kunnen plaatsvinden door het project.

niet gewenst vermits dit autogeneratie aanmoedigt en geen blijk geeft van een duurzaam ruimtegebruik.).

Voor bepaalde projecten is een mobiliteitsstudie verplicht³⁰ met als gevolg dat er naar de conclusies uit deze studie kan verwezen worden.

Effecten op de gezondheid

Bij de beoordeling van de impact op gezondheid spelen zowel het geluidsniveau als de luchtkwaliteit een rol. Vraag 6 in het project-m.e.r.-screeningsformulier informeert enkel naar kwetsbare functies binnen 200 m van het projectgebied. Indien een kwetsbare functie echter niet binnen deze contour ligt, maar het project wel voor een aanzienlijke verhoging van verkeer zorgt op een weg met bewoning, is het noodzakelijk om het onderzoek naar de mogelijke effecten op gezondheid te verruimen.

Om de impact van het project op de gezondheid te bepalen is het belangrijk om na te gaan of er kwetsbare functies (woningen, kinderdagverblijven, ziekenhuizen, ...) voorkomen in de omgeving van het project of in de straten waar het, door het project, gegenereerde verkeer rijdt. Als uit de beoordeling van de emissies blijkt dat de bijdrage van het project aan de luchtverontreiniging belangrijk is en er komen kwetsbare functies in de omgeving of betrokken straat/straten voor, dan zal de impact op de gezondheid ook belangrijk zijn.

De **geluidsemisies** tijdens de aanlegfase zijn meestal van een beperkte of tijdelijke aard. Bij potentiële hinder dienen maatregelen in het project geïntegreerd te worden (werfroutes weg van kwetsbare functies situeren, enkel werken tijdens de dagperiode, enz.).

Voor de exploitatiefase dient zowel de eventuele **geluidsimpact van het project op kwetsbare functies** in de omgeving als de **impact van bestaande geluidsbronnen in de omgeving op de nieuwe kwetsbare functies in het project** (bv. projecten m.b.t. woonontwikkeling) geëvalueerd te worden. Aan de hand van de geluidskaarten voor weg/spoor/luchthaven³¹ dient nagegaan te worden of het gebied zich bevindt binnen de contouren van 60 dB (wegverkeer) of 65 dB (spoorverkeer) of 55 dB (luchtverkeer). Indien ja, en het gaat om een voldoende aantal nieuwe logieseenheden (>25), dan is het opstellen van een geluidsstudie die milderende maatregelen voorstelt, aangewezen.

Effecten op landschap, onroerend erfgoed of natuur

Afhankelijk van de ligging ten opzichte van gebieden die waardevol zijn voor natuur of onroerend erfgoed dient aangegeven te worden of er natuur- of erfgoedwaarden (kunnen) geschaad of vernietigd worden. Op basis van de intrinsieke waarde (te vinden in beschermingsbesluiten, inventarissen, enz.) dient gemotiveerd te worden waarom er geen aanzienlijke effecten te verwachten zijn.

Vraag 13 informeert nog naar andere mogelijke effecten. Een voorbeeld van andere effecten zijn bijvoorbeeld specifiek bij hoogbouw: windhinder, beschaduwing en invloed op radarinstallaties en luchtvaartroutes .

In vraag 14 dienen de cumulatieve effecten door de relatie met andere projecten (vraag 9) onderzocht te worden. Een uitgebreide motivering is voor projecten met betrekking tot toerisme en recreatie niet altijd noodzakelijk. Indien uit de andere vragen blijkt dat de bijdrage van het project ten opzichte van de bestaande situatie (o.a.

---

³⁰ Besluit van de Vlaamse Regering van 28 mei 2004 betreffende de dossiersamenstelling van de aanvraag voor een stedenbouwkundige vergunning.

³¹ <http://www.lne.be/themas/hinder-en-risicos/geluidshinder/Geluidskaarten>

inzake verkeer, lucht, verharding, enz.) miniem of te verwaarlozen is, kan een verwijzing naar deze vragen volstaan.

Bijlage: uitwerking standaardvoorbeeld a.d.h.v. het screeningsformulier

Project-m.e.r.-screening

LNE-MER-01-120913

Aan het college van burgemeester en schepenen
 de deputatie van de provincieraad
straat en nummer
postnummer en gemeente

In te vullen door de
behandelende afdeling
ontvangstdatum

Waarvoor dient dit formulier?

Dit formulier kan gebruikt worden als project-m.e.r.-screeningsnota bij uw vergunningsaanvraag. Een project-m.e.r.-screeningsnota is vereist wanneer uw project onder bijlage III van het besluit van de Vlaamse Regering van 10 december 2004 opschrift valt. Dit formulier kan door de initiatiefnemer van het project ingevuld worden.

Waarop moet u letten bij het invullen van dit formulier?

Vul dit formulier zorgvuldig in en voeg alle gevraagde informatie en kaartmateriaal als bijlage bij dit formulier. Een goed onderbouwde screening op milieueffecten zal de behandeling van uw aanvraag immers faciliteren.

Als bepaalde informatie in dit formulier wordt opgevraagd, ook al is opgenomen in onderdelen van de vergunningsaanvraag, hoeft u die in de project-m.e.r.-screeningsnota niet opnieuw op te nemen. Het is in dat geval voldoende om te verwijzen naar de pagina of het onderdeel van de vergunningsaanvraag in kwestie.

Als er studies werden opgesteld over mogelijke milieueffecten; kunt u daar in de rubriek 'Mogelijke effecten van het project op de omgeving' (vraag 10 tot en met 14) naar verwijzen. Die studies omvatten bijvoorbeeld een passende beoordeling, een mobiliteitsstudie, een natuurtoets, een geurstudie,...

Waar vindt u meer informatie ?

Meer informatie over de project-m.e.r.-screening vindt u op de website van de dienst Mer: <http://www.lne.be/themas/milieueffectrapportage>. In specifieke handleidingen vindt u informatie over wetgeving, interpretatie van rubrieken en verdere diepgang van een screening.

Aan wie bezorgt u dit formulier?

Dit formulier moet bij uw vergunningsaanvraag worden gevoegd. U bezorgt dit formulier dus samen met de andere dossierstukken aan de betrokken overheid.

Kenmerken van het project

1 Welke vergunningen vraagt u voor dit project aan?

Voeg dit screeningsformulier bij uw vergunningsaanvraag of -aanvragen. Dezelfde project-m.e.r.-screeningsnota moet bij diverse vergunningsaanvragen gevoegd worden. Verduidelijk voor welke onderdelen van het project u deze vergunning aanvraagt.

een milieuvergunning:

een stedenbouwkundige vergunning: permanent kampeerterrein van 4,5 ha

een andere vergunning: .....

2 Vul het rubrieksnummer of de rubrieksnummers uit bijlage III van het besluit van de Vlaamse Regering van 10 december 2004 in die aanleiding geven tot deze project-m.e.r.-screening.

Op <http://navigator.emis.vito.be/milnav-consult/consultatieLink?wettekstId=267&appLang=nl&wettekstLang=nl> kunt u het besluit downloaden.

rubrieksnummer

bijlage III, 12 d

bijlage III, ...

bijlage III, ...

3 Is er reeds een vergunningsaanvraag voor dit project ingediend waarbij dit screeningsformulier werd toegevoegd?

Ja

Bij welke overheid? .....

Bij welke vergunningsaanvraag?

Grondwaterwinning

Datum van beslissing:

nee

4 Kruis aan welke werkzaamheden of voorzieningen nog nodig zijn.

geen andere werkzaamheden of voorzieningen

ontbossing of het kappen van bomen

wegaanleg

rioleringen of transportleidingen

werken aan waterlopen

graafwerken

bemaling

andere:

Kenmerken van de omgeving

5 Vul de huidige bestemming en het bodemgebruik in.

Bij 'bestemmingen' vult u de huidige bestemming of bestemmingen in van het projectgebied volgens het gewestplan, BPA of RUP. Het projectgebied is de locatie waar het project plaatsvindt.

Met 'bodemgebruik' wordt bedoeld: de manier waarop en het doel waarvoor de bodem op dit ogenblik door de mens gebruikt wordt.

bestemming(en)

recreatiegebied

bodemgebruik

onbebouwd

6 Zijn er kwetsbare functies binnen een straal 200 meter van het projectgebied?

ja. **Kruis aan welke kwetsbare functies er in de omgeving zijn.**

woongebieden

kinderdagverblijven

ziekenhuizen

recreatiegebieden

scholen

rust- en verzorgingstehuizen

nee

7 **Kruis aan in welk van onderstaande gebieden het project ligt en geef aan welke relevante kaarten u bij dit formulier hebt gevoegd.**

Kruis de locatie van het project aan (in een gebied of in de nabijheid ervan). Als het gebied in de nabijheid van een dergelijk gebied ligt, vult u ook de afstand tot dat gebied in. Voor de beantwoording van deze vraag kunt u gebruikmaken van de website van het Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen (AGIV): <http://www.agiv.be/gis/diensten/geo-vlaanderen>.

soort gebied	locatie van het project			relevante kaarten	
	in het gebied	in de nabijheid van het gebied		naam van de kaart	vindplaats in de vergunningsaanvraag
een speciale beschermingszone (SBZ): een Habitat- of Vogelrichtlijngebied (http://geo-vlaanderen.agiv.be/geo-vlaanderen/natura2000/)	☐	☒ Op 0	m	☒ kaart Natura 2000 gebieden	.....
een gebied in het Vlaams Ecologisch Netwerk (http://geo-vlaanderen.agiv.be/geo-vlaanderen/ven/)	☐	☐ op	m	☐ kaart gebieden van het VEN en IVON	.....
een natuurgebied, een bosgebied en andere groene bestemmingen of bestemmingen met een ecologische waarde of ecologisch belang, aangewezen op plannen van aanleg en de ruimtelijke uitvoeringsplannen die van kracht zijn in de ruimtelijke ordening	☐	☐ op	m	☐ kaart van het gewestplan ☐ kaart van het RUP/BPA	.....
Erfgoedlandschap (verwijzing naar vigerend plan van aanleg)	☐	☐ op	m	☐ kaart met het erfgoedlandschap	.....
Aangeduide ankerplaats (https://geo.onroerendergoed.be)	☐	☐ op	m	☐ kaart met de ankerplaats(en)	.....
Een beschermd landschap, stads- of dorpsgezicht of monument of beschermd archeologische zone (https://geo.onroerendergoed.be)	☐	☐ op	m	☐ kaart met het onroerend erfgoed	.....
Geïntariseerd erfgoed: ankerplaatsen (landschapsatlas), bouwkundig erfgoed, parken en tuinen (https://inventaris.onroerendergoed.be)	☐	☐ op	m	☐ kaart van de Vlaamse Hydrografische Atlas	.....
Een waterwingebied of een bijbehorende beschermingszone type I en II (http://geo-vlaanderen.agiv.be/geo-vlaanderen/vha/)	☐	☐ op	m	☐ kaart van de Vlaamse Hydrografische Atlas	.....
Een overstromingsgevoelig gebied (http://geo-vlaanderen.agiv.be/geo-vlaanderen/watertoets2012/)	☐	☐ op	m	☐ kaart van overstromingsgevoelige gebieden	.....
Andere :	☐	☐ op	m	☐ kaart	.....

8 Zijn er toetsingsinstrumenten of studies opgenomen?

Het kan bijvoorbeeld gaan over een passende beoordeling, een mobiliteitsstudie, ...

ja. Welke instrumenten of studies zijn er opgenomen en waar zijn ze te vinden in de aanvraag?

- [Mobiliteitsstudie, bijlage vergunningsaanvraag](#)
- [Passende beoordeling, bijlage vergunningsaanvraag](#)

nee

9 Welke relatie is er met andere projecten?

Er is geen relatie met andere projecten.

Dit project maakt deel uit van een groter geheel. Over welk project gaat het?

In de omgeving zijn er projecten met soortgelijke gevolgen voor de omgeving.

Wordt de impact op het milieu vergroot door de aanwezigheid van die andere projecten?

Ja. Over welke projecten gaat het?

nee

Mogelijke effecten van het project op de omgeving

10 Veroorzaakt het project emissies naar het milieu?

Met emissie wordt bedoeld: elke inbreng door de mens van verontreinigingsfactoren (vaste stoffen, vloeistoffen, gassen, micro-organismen, energievormen zoals warmte, stralingen, licht, geluid en andere trillingen) in de atmosfeer, de bodem of het water.

De door het project veroorzaakte emissies zijn niet aanzienlijk als bijvoorbeeld de emissiehoeveelheid zeer beperkt is (bijvoorbeeld bij een beperkte huishoudelijke afvalwaterlozing) of als er projectgeïntegreerde maatregelen worden genomen om die effecten te voorkomen of te beperken (bijvoorbeeld zuivering van het afvalwater).

geen milieueffecten op het vlak van emissies. Ga meteen naar vraag 11.

luchtverontreiniging ten gevolge van bedrijfs-, verkeers- of geuremissies. **Motiveer waarom die luchtverontreiniging niet aanzienlijk is.**

Volgens het [geoloket van de VMM](#) is de luchtkwaliteit in het gebied relatief goed (de NO₂ concentratie is lager dan 32 µg/m³). Er werd een modellering uitgevoerd met het model IFDM-traffic vermits het gaat om een buitenstedelijke omgeving. Hieruit blijkt dat de impact op de NO₂ concentratie 0,3 µg/m³ bedraagt. Op basis van deze informatie kan geconcludeerd worden dat er geen aanzienlijke effecten van het project worden verwacht.

Aandachtspunt:

- Verwarmingsemissies dienen niet vermeld te worden omdat op het moment van de vergunningsaanvraag het type van verwarmingssysteem meestal niet gekend is.

- Verkeersemissies zijn een afgeleide van het aantal bijkomende vervoersbewegingen die het project zal teweegbrengen. (Zie vraag 12)

afvalwaterlozingen, met inbegrip van thermische verontreiniging. **Motiveer waarom die afvalwaterlozingen niet aanzienlijk zijn.**

Op het terrein zal gescheiden riolering aangelegd worden die aansluit op de RWZI van XX. Deze RWZI bevat nog voldoende restcapaciteit om deze vuilvracht te verwerken.

verontreiniging van bodem en grondwater. **Motiveer waarom die verontreiniging niet aanzienlijk is.**

Tijdens infrastructuurwerken kunnen er calamiteiten ontstaan door problemen met machines op de werf. Bestaande regelgeving zal gerespecteerd worden. Dit zal niet tot aanzienlijke effecten leiden.

De opslag van stookolie gebeurt in bovengrondse dubbelwandige tanks met een permanent lekdetectiesysteem zodat geen aanzienlijke effecten te verwachten zijn.

geluid en trillingen. **Wanneer veroorzaakt het project dat geluid of die trillingen**

bij de aanleg

bij de exploitatie

Motiveer waarom dat geluid en die trillingen niet aanzienlijk zijn.

Tijdens de bouwfase kunnen er zowel geluids- als trillingsemissies zijn als gevolg van werfmachines. Deze fase is echter tijdelijk van aard en zal zich enkel tijdens de dag en buiten het broedseizoen voordoen. Er worden bijgevolg geen aanzienlijke effecten verwacht.

Het projectgebied is volgens de geluidskaarten van LNE niet gelegen binnen de contouren van 60 dB (wegverkeer), 65 dB (spoorverkeer) of 55 dB (luchtverkeer).

De verandering in vervoersbewegingen bedraagt 25% (komt overeen met 1 dB). Er wonen echter geen mensen in de buurt van de wegen waarop de verhoging van de verkeersintensiteit zich voordoet zodat geen aanzienlijke effecten verwacht worden.

In het studiegebied komen geen soorten voor die gevoelig zijn voor geluidsverstoring zodat geen aanzienlijke effecten verwacht worden.

licht en stralingen. **Motiveer waarom dat licht en die stralingen niet aanzienlijk zijn.**

Er worden geen verlichtingsbronnen met hoge intensiteit gebruikt. Er is gekozen voor neerwaarts gerichte armaturen en sensoren zodat geen hinder verwacht wordt voor aanwezige fauna.

11 Welke potentiële effecten zijn er te verwachten op het watersysteem?

De door het project veroorzaakte effecten op het watersysteem zijn niet aanzienlijk als bijvoorbeeld de afvoer van hemelwater beperkt of vermeden wordt door middel van een brongerichte aanpak.

geen effecten. Ga meteen naar vraag 12.

Het project heeft effecten op een overstromingsgevoelig gebied (zie vraag 7) of waterlopen. **Motiveer op welke wijze er met het overstromingsregime rekening werd gehouden.**

Er worden verharde oppervlakten of overdekte constructies gepland met afvoer van hemelwater. **Motiveer waarom die ingreep niet aanzienlijk is.**

Er wordt voldaan aan de gewestelijke verordening inzake hemelwater, zie bijlage aanvraag stedenbouwkundige vergunning

Er worden ondergrondse constructies gepland waarvoor bronbemaling nodig is. **Motiveer waarom die ingreep niet aanzienlijk is.**

Er wordt een grondwaterwinning gepland? **Geef een beschrijving van die grondwaterwinning op basis van volgende gegevens.**

diepte van de grondwaterwinning 20 m

debiet van de grondwaterwinning 2000 m³/jaar

Motiveer waarom de effecten van de grondwaterwinning niet aanzienlijk zijn.

De laag waaruit grondwater gepompt wordt is geen kwetsbare laag. Omwille van de beperkte capaciteit zal de grondwaterwinning niet leiden tot aanzienlijke effecten.

12 Heeft het project potentieel een effect op mens, natuur of landschap ?

De door het project veroorzaakte effecten op mens, natuur of landschap zijn niet aanzienlijk wanneer bijvoorbeeld er geen voor mens, natuur of landschap gevoelige gebieden binnen de invloedssfeer van het project gelegen zijn, wanneer er slechts een beperkte of tijdelijke invloed is op mens, natuur of landschap of wanneer er projectgeïntegreerde maatregelen worden genomen om deze effecten te voorkomen of te beperken.

geen effecten. Ga naar vraag 13.

toename in vervoersbewegingen en mogelijke andere effecten voor andere weggebruikers of omwonenden. **Motiveer waarom die effecten niet aanzienlijk zijn.**

Als er een mobiliteitsstudie werd opgesteld, kunt u daarnaar verwijzen.

Zie mobiliteitsstudie.

Uit de mobiliteitsstudie blijkt dat er zich geen grote problemen inzake ontsluiting en verkeersafwikkeling zullen voordoen. Er worden dus geen aanzienlijke effecten verwacht.

- effecten op de gezondheid door de emissies of andere hinder in gebieden met kwetsbare functies (zie vraag 6).
Motiveer waarom die effecten niet aanzienlijk zijn.

De emissies inzake geluid zullen beperkt en/of tijdelijk van aard zijn. De bijdrage aan de NO₂ concentratie bedraagt 0,3 µg/m³.

Vermits er momenteel geen knelpunten zijn, zal het aantal bijkomende vervoersbewegingen en de bijhorende beperkte impact op de luchtkwaliteit en geluidshinder niet leiden tot een knelpunt op vlak van gezondheid.

- effecten op het bestaande landschap of het onroerend erfgoed (zie vraag 7) in de buurt van het projectgebied.
Motiveer waarom die effecten niet aanzienlijk zijn.

- effecten op voor de natuur waardevolle gebieden (zie vraag 7) of volgens de biologische waarderingskaart waardevolle biotopen en/of faunistisch belangrijke gebieden. **Motiveer waarom die effecten niet aanzienlijk zijn.**

De biologische waarderingskaart vindt u op de website van AGIV (<http://geo-vlaanderen.agiv.be/geo-vlaanderen/bwk/>). Als er een passende beoordeling of natuurtoets werd opgesteld, kunt u daarnaar verwijzen.

Zie passende beoordeling.

Uit de passende beoordeling blijkt dat er geen aanzienlijk effecten verwacht worden op het aangrenzende SBZ-gebied.

13 Zijn er nog andere effecten die het project kan genereren?

De effecten die aangehaald worden in de hierboven vermelde vragen zijn de meest voorkomende type van effecten. Voor specifieke projecten kunnen er mogelijk nog andere effecten optreden. Deze elementen kan u hier vermelden.

- ja. **Motiveer waarom die effecten niet aanzienlijk zijn.**

Nee

14 Zijn er door de relatie met andere projecten (zie vraag 9) cumulatieve effecten te verwachten?

- ja. Geef een beschrijving van de cumulatieve effecten en motiveer waarom die effecten niet aanzienlijk zijn.

nee

Conclusie over de effectinschatting

15 Rekening houdend met de kenmerken van het project, de omgeving en de bovenstaande analyse blijkt dat de mogelijke milieueffecten van het project niet aanzienlijk zijn.

ja, ik ga **akkoord** met deze stelling als initiatiefnemer van het project.

nee, op basis van de bovenstaande analyse blijkt dat aanzienlijke milieueffecten niet uit te sluiten zijn.

De opmaak van een MER (milieueffectrapport) is noodzakelijk.

Ondertekening

16 Onderteken de onderstaande verklaring.

Ik verklaar dat alle gegevens in dit formulier naar waarheid zijn ingevuld.

datum dag   maand   jaar

handtekening

voor- en achternaam

.....

.....